

Odůvodnění žádosti o výjimku podle čl. 6 odst. 10 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou (dále jen „Nařízení“)

Verze s vyznačeným obchodním tajemstvím

V souladu s čl. 6 odst. 10 písm. a) až d) Nařízení uvádí ČEPS v následujícím textu tohoto odůvodnění Nařízením požadované obsahové náležitosti žádosti, které prokazují splnění stanovených podmínek, a tedy odůvodňují udělení požadované výjimky ze strany ERÚ.

Časové období, po něž má výjimka platit (čl. 6 odst. 10 písm. a) Nařízení)

ČEPS žádá o možnost nákupu regulační zálohy pomocí smluv s délkou smluvního období jednoho roku, a to na období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2025.

ČEPS žádá o možnost nákupu regulační zálohy pomocí smluv s délkou smluvního období šest měsíců, jak stanoví čl. 6 odst. 11 Nařízení, a to na období od 1. 1. 2026 do 31. 12. 2030.

Objem regulační zálohy, pro něž má výjimka platit (čl. 6 odst. 10 písm. b) Nařízení)

ČEPS žádá o možnost nákupu ve výše uvedeném časovém období v rozsahu 60 % standardních produktů regulační zálohy a 70 % všech produktů regulační zálohy. Vzhledem k zjištěním, která jsou uvedena níže, žádá ČEPS o maximální možný rozsah výjimky za účelem nezvýšení ceny systémových služeb pro konečného zákazníka.

Analýza dopadu této výjimky na účast zdrojů zajišťujících výkonovou rovnováhu (čl. 6 odst. 10 písm. c) Nařízení)

V současné době má ČEPS uzavřeny rámcové dohody o poskytování služeb výkonové rovnováhy s celkem 22 subjekty a jejich počet se každý rok zvyšuje. Za posledních 18 let se jejich počet téměř zčtyřnásobil. Z toho vyplývá, že stabilní tržní prostředí, ve kterém ČEPS nakupuje prostřednictvím výběrových řízení regulační zálohu na roční bázi, zaručuje zajištění bezpečného a spolehlivého provozu a je, z dále uvedených důvodů, pro poskytovatele motivační. Tím je mj. zajištěno dostatečné konkurenční prostředí, které vyvíjí tlak na snižování cen PpS.

Většina dlouhodobých smluv na regulační zálohu je uzavírána s provozovateli energetických zařízení, kteří svoji výrobu a související obnovu a rozvoj svých energetických

zařízení plánují se značným předstihem (minimálně na roční bázi) a posun nákupu regulační zálohy na kratší dobu před dodávkou pro ně představuje jen dodatečné provozní riziko. Pro ilustraci lze uvést, že například provozovatelé energetických zařízení zajišťujících i dodávky tepla v rámci centrálního zásobování se účastní jen dlouhodobých (ročních) výběrových řízení, čímž eliminují potřebu mít obchodní dispečink a nabízet regulační zálohy na krátkodobé bázi. Zároveň tito provozovatelé znají ve značném předstihu přesný objem regulačních záloh, které hodlají ČEPS poskytovat a díky tomu mohou snadněji a efektivněji plánovat svůj provoz, obnovu a případný další rozvoj. Proto jim uzavírání smluv na regulační zálohu v délce trvání jednoho roku optimalizuje náklady na opakované zadávání nabídek a usnadňuje plánování výroby a celého provozu energetického zařízení.

Neudělení výjimky představuje riziko v tom smyslu, že pro provozovatele energetických zařízení přestane být trh s regulační zálohou zajímavý, což způsobí jejich přechod na dlouhodobý trh s elektřinou, na kterém si budou moci zajistit svůj provoz i na roční, případně i delší, bázi. Úbytkem nabízejících poskytovatelů PpS může pro ČEPS vzniknout riziko v podobě nezajištění potřebné regulační zálohy.

Naopak postupně se etablující menší poskytovatelé PpS, využívající obnovitelné zdroje energie se řídí aktuální, například hydrologickou situací a nabízí služby jen na denním trhu. Při nárůstu objemu denních kontraktů ze současných zhruba 5 % na celkových, Nařízením požadovaných 30 %, bude denní trh pro tyto poskytovatele atraktivnější a prodloužení délky smluvního období z měsíce na rok na ně nebude mít negativní vliv.

V roce 2018 uzavřela ČEPS s poskytovateli PpS v rámci výběrových řízení rámcové dohody o poskytování služeb výkonové rovnováhy na roky 2019-2021.

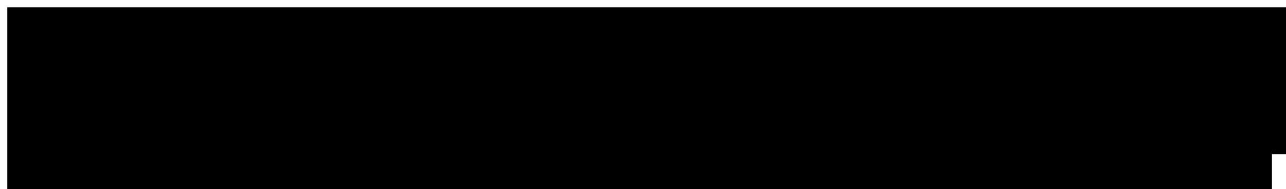
Mohli tedy již naplánovat svůj provoz a rozvoj, který by neudělením výjimky mohl být narušen nebo znemožněn.

V neposlední řadě by neudělení výjimky, tj. organizování měsíčních výběrových řízení, znamenalo zvýšenou administrativní zátěž a s tím spojené nezanedbatelné náklady ČEPS a poskytovatelů PpS.

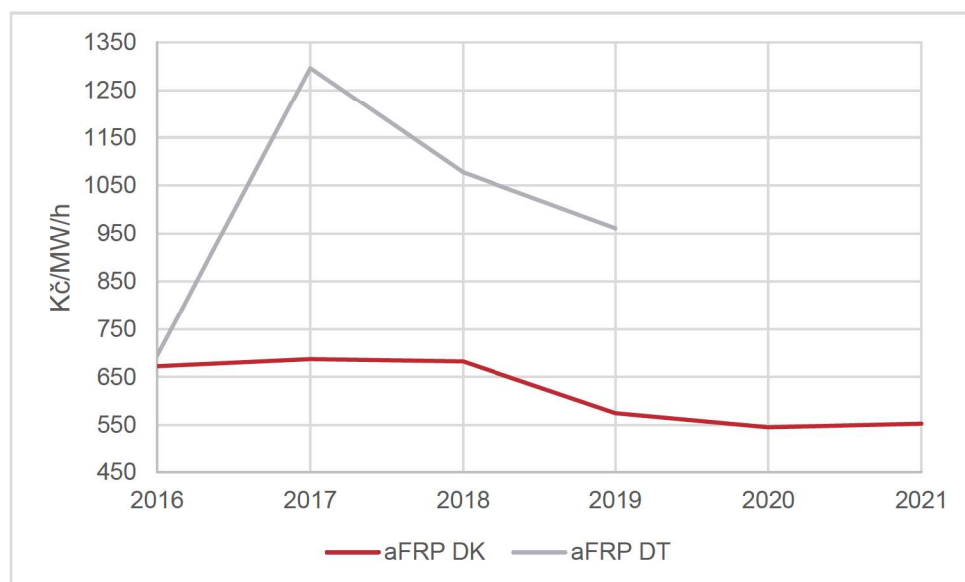

Odůvodnění výjimky prokazující, že taková výjimka by vedla k nižším nákladům pro konečné zákazníky (čl. 6 odst. 10 písm. d) Nařízení)

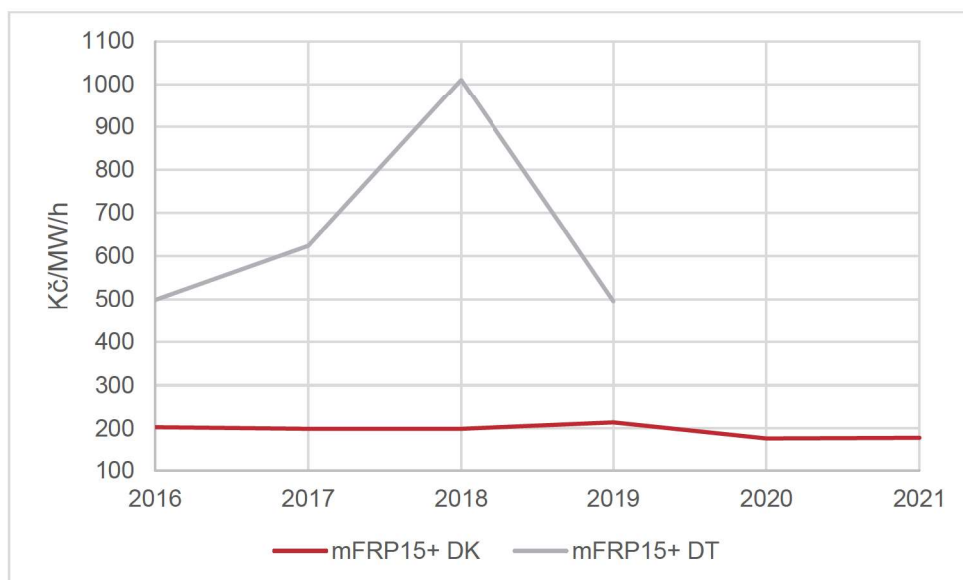
V současné době nakupuje ČEPS regulační zálohy diverzifikovaným způsobem, kdy alespoň polovinu objemu regulačních zálohy nakupuje s dostatečným předstihem v rámci tzv. tříletého výběrového řízení. Další část do zhruba 95 % regulačních zálohy je dokupována v ročních výběrových řízeních, které probíhají minimálně 3 měsíce přede dnem plánované dodávky.

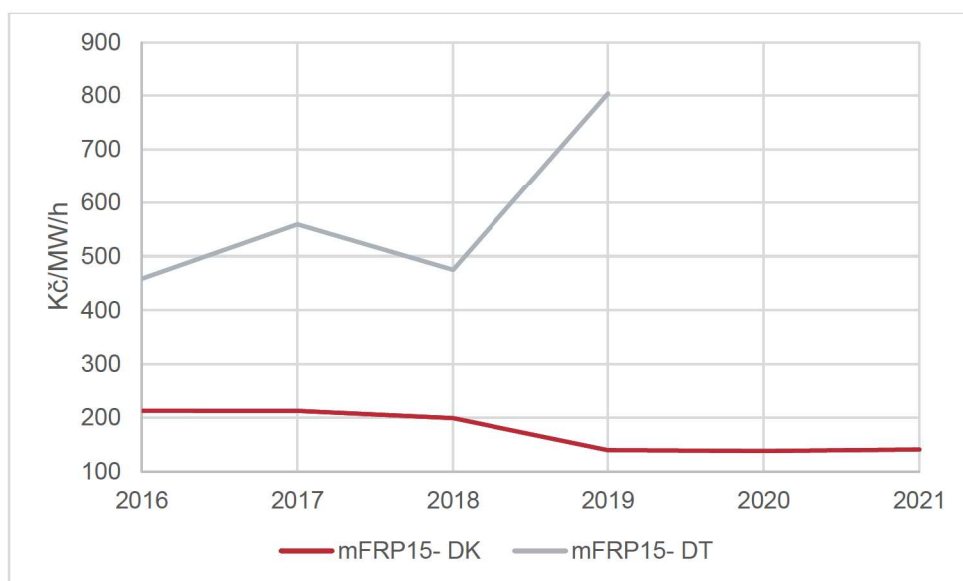
Průměrné ceny regulační zálohy obstarané ČEPS na dlouhodobé (DK) a krátkodobé (DT) bázi jsou uvedeny v následujících grafech, vždy pro každou službu zvlášť. Pro srovnání, v dlouhodobých kontraktech byla použita data od počátku roku 2016 do konce roku 2021 (již nakoupené zálohy), pro krátkodobé kontrakty byla použita data od počátku roku 2016 do 30. dubna 2019.

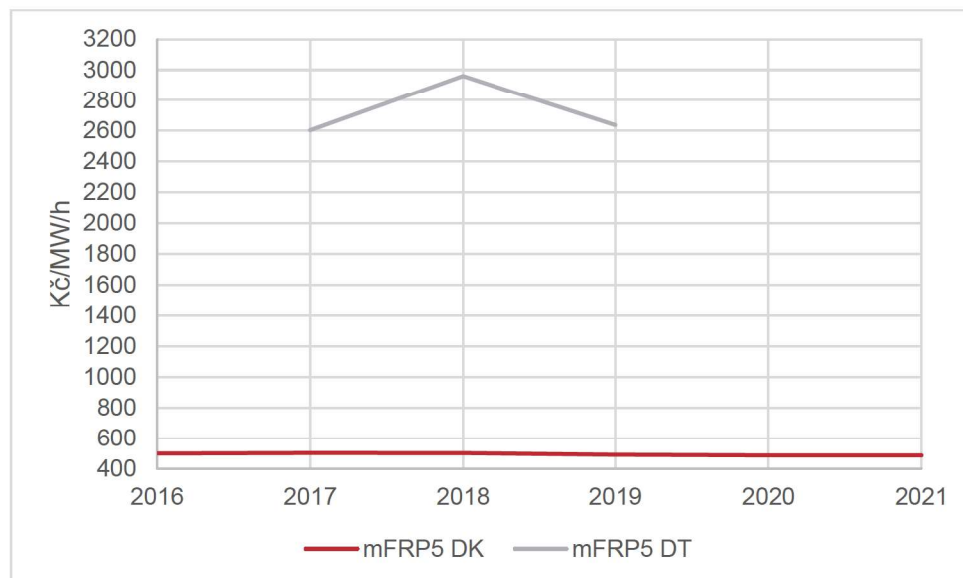
Obrázek 1 - Graf vývoje průměrných cen aFRP

Obrázek 2 - Graf vývoje průměrných cen mFRP15+

Obrázek 3 - Graf vývoje průměrných cen mFRP15-

Obrázek 4 - Graf vývoje průměrných cen mFRP5

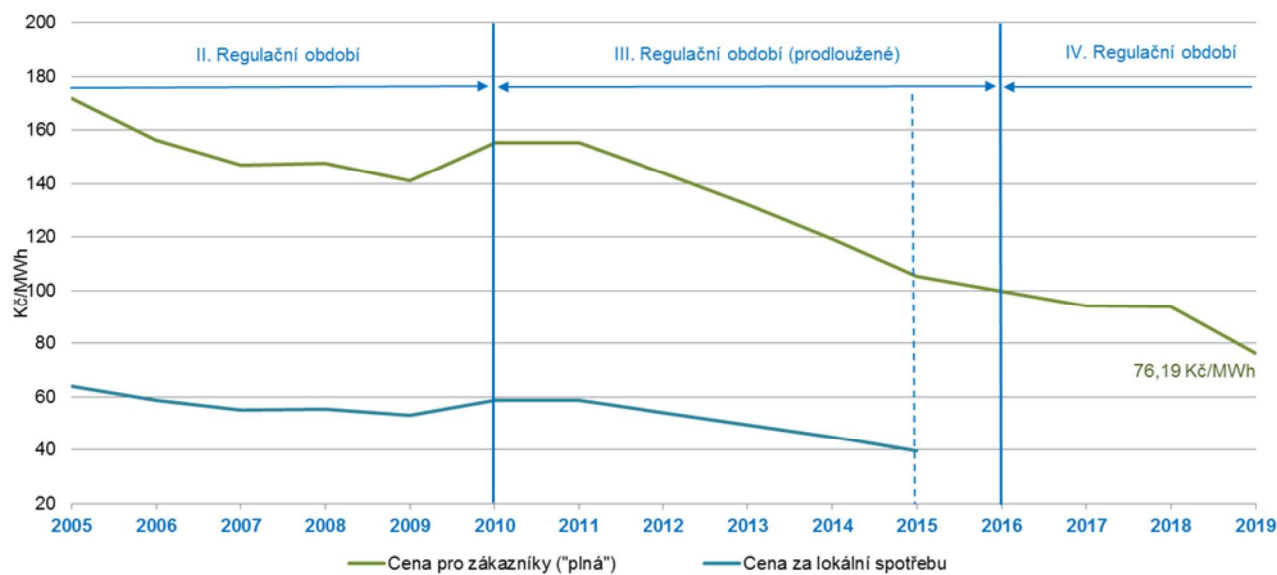
Z výše uvedených grafů je patrné, že ceny na krátkodobém trhu jsou výrazně vyšší než na trhu dlouhodobém a zároveň tyto ceny vykazují značnou volatilitu. Zatímco ceny dlouhodobých kontraktů mají jasný nerostoucí trend, ceny krátkodobých kontraktů jsou jen obtížně předvídatelné.

	Cena [Kč/MWh]	nárůst DT oproti DK
aFRP DK	619	62,7%
aFRP DT	1008	
mFRP15+ DK	195	236,6%
mFRP15+ DT	657	
mFRP15- DK	174	229,6%
mFRP15- DT	574	
mFRP5 DK	494	453,5%
mFRP5 DT	2734	

Tabulka 1 - Ceny na DK a DT

Náklady na regulační zálohu přitom tvoří podstatnou část nákladů na PpS, které jsou prostřednictvím platby za systémové služby hrazeny konečným zákazníkem. Zvýšené náklady na regulační zálohu se tak ve svém důsledku promítnou do ceny, kterou zaplatí konečný zákazník v podobě platby

za systémové služby. Tato regulovaná složka ceny elektřiny přitom od roku 2005 klesla na polovinu (viz obrázek 5).

Obrázek 5 - Graf vývoje cen za Systémové služby pro konečného zákazníka

Závěr

ČEPS je přesvědčena, že pro udělení výjimky jsou splněny v Nařízení stanovené podmínky. ČEPS považuje udělení této výjimky za klíčové z pohledu zajištění funkčního trhu s regulační zálohou, a to i z pohledu konečného zákazníka. Udělení výjimky umožní pozitivní a postupnou adaptaci všech současných poskytovatelů PpS na denní nákup regulační zálohy bez skokových, nepředvídatelných a rizikových opatření. Udělení výjimky zároveň pro případné nové poskytovatele PpS poskytne dostatečný prostor účastnit se dlouhodobých kontraktů nebo denního trhu.

Pro nové potenciální poskytovatele PpS vzniká možnost zapojit se do trhu s regulační zálohou v rámci denního nákupu 30 % objemu regulační zálohy, zatímco současní poskytovatelé mohou reagovat na změny trhu bez zásadních dopadů [REDACTED]

VEDEME ELEKTRINU NEJVYŠŠÍHO NAPĚTÍ

ČEPS, a.s., Elektrárenská 774/2, 101 52 Praha 10, tel.: +420 211 044 111, www.ceps.cz
IČO: 25702556, DIČ: CZ25702556, Bankovní spojení: Komerční banka, č. ú.: 19-3312670277/0100
Společnost je zapsána v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, oddíl B, vložka 5597

Doplnění odůvodnění žádosti o výjimku podle čl. 6 odst. 10 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943

1. Analýza dopadu na snižování nákladů

Výši nákladů v případě měsíčních dlouhodobých kontraktů nelze s ohledem na nulovou historickou zkušenost s takovými kontrakty odhadnout, jelikož společnost ČEPS všechny dlouhodobé kontrakty uzavírala pouze na dlouhodobé (roční a víceleté) bázi.

Ceny měsíčních kontraktů však budou mít zcela jistě odlišný průběh v jednotlivých ročních obdobích v závislosti na cenách silové elektřiny, neočekávaných odstávkách a údržbě energetických zařízení, venkovní teplotě, sezonní spotřebě, atd. Tyto skutečnosti doposud poskytovatelé zahrnovali do ročních kontraktů. Při případném přechodu na měsíční kontrakty a zahrnutí zmíněných skutečností lze očekávat větší výkyvy cen.

Během posledních let ceny dlouhodobých kontraktů postupně klesaly.

Pro společnost ČEPS by znamenalo zavedení měsíčních kontraktů riziko nepredikovatelného vývoje nákladů z důvodu neexistence zkušeností a informací, jak by se v takovém prostředí poskytovatelé chovali.

2. Vývoj dostupnosti výkonu

Dostupnost regulačních záloh v měsíčních kontraktech lze kvůli neexistující zkušenosti s takovými kontrakty pouze těžko predikovat. Lze pouze odhadovat skutečnosti, které mohou mít vliv na dostupnost regulačních záloh v měsíčních kontraktech. Mezi tyto skutečnosti patří:

- cena silové elektřiny,
- neočekávané odstávky a údržby energetických zařízení,
- sezonní spotřeba,
- venkovní teplota.

Pro společnost ČEPS může přechod na měsíční kontrakty znamenat nepřesnosti v roční přípravě provozu, ve které je kontrolována dostupnost energetických zařízení schopných poskytovat regulační zálohy. Poskytovatelé nebudou schopni optimálně naplánovat

VEDEME ELEKTŘINU NEJVYŠŠÍHO NAPĚTÍ

odstávky dle poskytování regulačních záloh. Společnost ČEPS by poté nemohla dopředu určit, zda má dostatek energetických zařízení schopných poskytovat regulační zálohy.

Dopad na likviditu nabídek na trhu má také cena silové elektřiny. V případě vysoké ceny silové elektřiny může pro poskytovatele být výhodnější svůj volný výkon prodat na trzích se silovou elektřinou a neúčastnit se trhu s regulačními zálohami. Naopak v období, kdy bude cena se silovou elektřinou nízká, mohou poskytovatelé přistoupit k odstavení svého energetického zařízení, protože usoudí, že provoz za nízké ceny silové elektřiny a prodej zbylého výkonu pro regulační zálohu není výhodný (respektive nejistý). Pro společnost ČEPS to znamená významné bezpečnostní riziko nepokrytí poptávky regulačních záloh.

3. Dopady na účastníky trhu a likviditu nabídek

Pro účastníky trhu by znamenalo zavedení měsíčních kontraktů stejně jako v případě 100 % nákupu regulačních záloh na denním trhu zásadní skokovou změnu v současném nastavení trhu s regulačními zálohami.

a. Účast energetických zařízení

Roční výběrová řízení, která společnost ČEPS historicky pořádala, představovala pro poskytovatele jistotu a stabilitu. Poskytovatelé mohli v říjnu na základě výsledků výběrového řízení naplánovat dodávky paliva a odstávky energetických zařízení. Právě stabilita a jistota ročních příjmů představuje pro poskytovatele motivační složku účasti v ročních výběrových řízeních. Stabilita a možnost plánovat provoz na roční bázi představuje motivaci nových subjektů stát se poskytovatelem regulačních záloh. Potencionální zájemci dokázali naplánovat návratnost nákladů spojených se vstupem na trh s regulační zálohou (certifikace, úprava informačních a řídicích systémů). Náklady spojené se vstupem na trh s regulační zálohou dle platné legislativy nejsou zanedbatelné a v případě odstranění jistoty v podobě ročních kontraktů mohou být pro potenciální poskytovatele nepřijatelné.

Dlouhodobé kontrakty na rok dopředu umožňují poskytovatelům efektivně plánovat svoji výrobu, odstávky a údržbu energetických zařízení. Na základě výběrových řízení, která probíhala v září na další kalendářní rok, byli poskytovatelé schopni předat společnosti ČEPS plán odstávek do roční přípravy provozu, který je pro poskytovatele závazný na základě §9 odst. (4) a) vyhlášky č. 79/2010 Sb. Dále byly odstávky aktualizované v měsíční přípravě provozu. Pokud by byly regulační zálohy nakupovány na měsíční bázi, nebudou poskytovatelé schopni optimálně naplánovat odstávky dle poskytování regulačních záloh. V případě, že poskytovatelé budou měnit odstávky na základě výsledků měsíčních výběrových řízení a ostatních vlivů např. ceny elektřiny nebo podle dostupnosti kapacit dodavatelských firem, není společnost ČEPS schopna dopředu ověřit dostatek

VEDEME ELEKTŘINU NEJVYŠŠÍHO NAPĚTÍ

---

energetických zařízení schopných poskytnout regulační zálohu. Společnost ČEPS pak případně bude muset pro zachování bezpečnosti provozu přistoupit v přípravě provozu k vynucování provozu dle §9 Příprava provozu přenosové soustavy odst. (1) e) Vyhlášky č. 79/2010, Sb., a tím vytvoří významný zásah do trhu s elektřinou.

V návaznosti na plánování výroby lze očekávat problémy poskytovatelů s plánováním palivových potřeb a palivových nákladů. Roční kontrakty pomáhají poskytovatelům účelně naplánovat potřeby paliva na příští kalendářní rok. Poskytovatelé mohou uzavřít kontrakty na dodávku paliva na další rok. Případný nákup na měsíční bázi tuto strategii znemožňuje a může mít dopad do velikosti nabízených služeb, pokud nebude mít poskytovatel palivo k dispozici. Poskytovatelé mohou tuto nejistotu řešit prodáním volného výkonu na trhu se silovou elektřinou nebo zrušením palivových kontraktů a neúčastí na trhu s regulační zálohou. V obou případech hrozí pro společnost ČEPS riziko snížení nabízeného objemu regulačních záloh v rámci měsíčních výběrových řízení. Další možností je promítnout náklady případného nevyužití paliva do cen nabízené regulační zálohy, čímž může dojít ke zvýšení cen regulačních záloh pro společnost ČEPS a v konečném důsledku i pro koncové spotřebitele.

4. Monitoring

a. Zpracování roční zprávy za účelem monitoringu

Vzhledem k velkému rozsahu změn nelze určit dopady konkrétních změn na nabízený objem a ceny regulačních záloh v dlouhodobém hledisku. Samotní účastníci trhu nemají zatím dostatek provozních zkušeností s navrženým nastavením a není tedy vhodné proces nákupu regulačních záloh skokově zcela změnit. Společnost ČEPS navrhuje změnu minimální (nezbytně nutnou dle legislativy) se zvýšeným monitorováním nastaveného procesu nákupu regulačních záloh, a to na základě dvouletého zkoumaného období (minimálně na ročním období). Při implementaci změn v postupných krocích pak vždy bude bráno v potaz, zda se historické zkušenosti a výsledky nemohou změnit v důsledku jiných změn na trhu (ceny silové elektřiny, předpisy upravující požadavky na energetická zařízení typu BAT/BREF, jiná regulační omezení, atd.).

Po implementaci připravovaných změn na trhu s regulačními zálohami by měl monitoring každoročně vyhodnocovat dopady na bezpečnost provozu soustavy, dopady na účastníky trhu a dopad cen regulačních záloh do cen elektřiny pro konečné zákazníky. Monitoring bude zasílán Energetickému regulačnímu úřadu.

VEDEME ELEKTŘINU NEJVYŠŠÍHO NAPĚTÍ

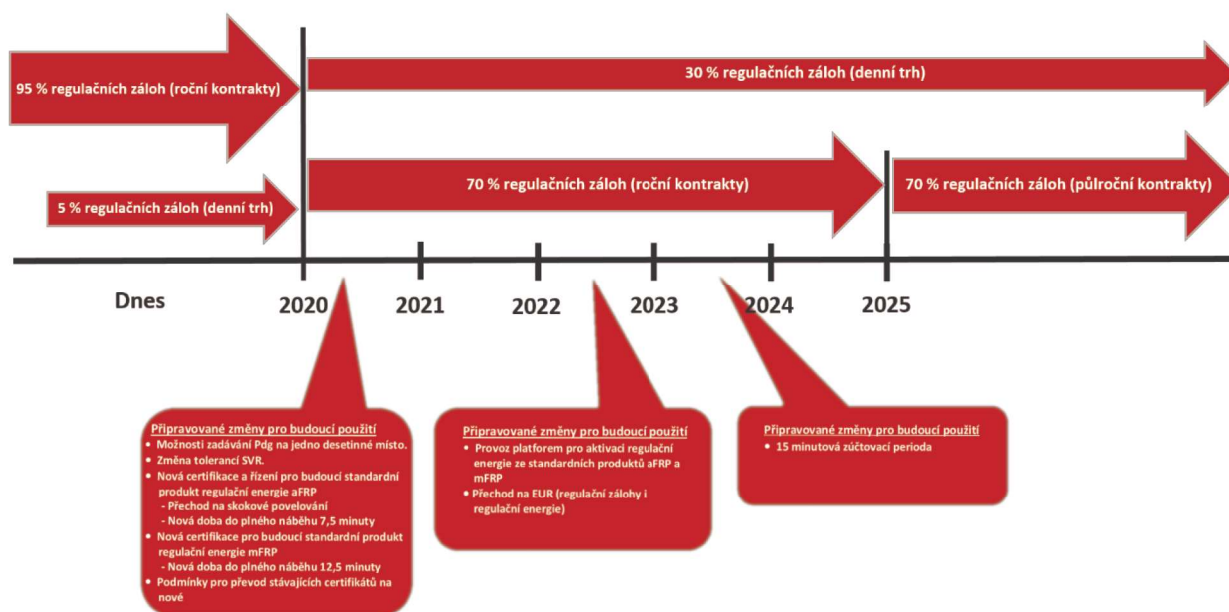

Obsahem monitoringu za účelem případné revize již implementovaných změn a vyhodnocení připravenosti trhu na další změny budou následující oblasti:

- nabízené ceny a objemy v dlouhodobých výběrových řízeních,
- nabízené ceny a objemy na denním trhu,
- celkové náklady v dlouhodobých výběrových řízeních,
- celkové náklady na denním trhu,
- vyhodnocení pokrytí poptávky na denním trhu,
- nevyužitý nabízený objem regulačních záloh na denním trhu,
- ceny nevyužitého nabízeného regulačního objemu,
- aktualizovaný cílový model nákupu regulační zálohy.

b. Dlouhodobý cílový model

Obrázek 1: Indikativní časová osa plánovaných změn

Cílový model zajištění nákupu PpS bude vždy vycházet z platné legislativy a zajištění bezpečnosti provozu elektrizační soustavy ČR, včetně využití nezbytných výjimek, které bude legislativa umožňovat. Pro budoucí cílový model je nezbytné využít zkušenosti z rozšířeného nákupu na denním trhu. Společnost ČEPS musí respektovat evropské, ale i české právní normy, které mají mnoho z evropských pravidel náležitě transponovat.

VEDEME ELEKTŘINU NEJVYŠŠÍHO NAPĚTÍ

5. Zdůvodnění varianty 12 měsíců

Z pohledu základního úkolu společnosti ČEPS zajistit spolehlivý a bezpečný provoz elektrizační soustavy ČR, výše uvedeného, dosavadní praxe obstarávání regulačních záloh, příprav IT systémů, procesů a také skutečnosti, že společnost ČEPS disponuje uzavřenými ročními kontrakty z tříletého výběrového řízení, nemůže společnost ČEPS navrhnout jakýkoliv jinou variantu než roční kontrakty.